

O zaburzonym rozwoju mowy możemy mówić wówczas, jeśli u dziecka występują zachowania, które są nieprawidłowe i niepokoją rodzica, tj.

➤ **Gdy dziecko około 1 roku życia:**

- nie gaworzy, nie wypowiada sylab (ma-ma-ma, da-da-da, ba-ba-ba)
- nie reaguje na bardzo proste polecenia (daj, weź, nie wolno)
- rodzice mają wątpliwości, czy słyszy (dziecko nie reaguje na odgłosy pochodzące z najbliższego otoczenia)

➤ **Gdy dziecko między 1 a 2 rokiem życia:**

- nie wypowiada sylab i prostych słów (mama, tata, baba, nie, daj)
- zamiast słów, porozumiewa się gestami, krzykiem
- rodzice mają wątpliwości, czy dziecko rozumie kierowane do niego słowa, polecenia

➤ **Gdy dziecko między 2 a 3 rokiem życia:**

- nie buduje prostych zdań, ma ubogi zasób słownictwa
- nie zadaje pytań i nie rozumie pytań do niego kierowanych (kto? gdzie?)
- nie umie wskazać części ciała i nie pokazuje znanych przedmiotów, zabawek oraz nie przynosi ich na polecenie
- nie artykułuje poprawnie głosek: p, b, m, t, d, n,

➤ **Gdy dziecko między 3 a 4 rokiem życia:**

- nie potrafi budować zdania złożonego
- posługuje się tylko prostymi słowami lub równoważnikami zdań
- nie wypowiada głosek: k, g, l, ś, ź, ć, dź oraz s, z, c, dz
- zniekształca głoski i wyrazy (w czasie wypowiedzania głosek wsuwa język między zęby)
- mówi nie płynnie, jąka się

➤ **Gdy dziecko między 4 a 5 rokiem życia:**

- mówi mało i niechętnie, z trudem nawiązuje kontakt słowny z innymi dziećmi i znacznie odstaje w rozwoju mowy od rówieśników

- wypowiedzi dziecka są niezrozumiałe dla otoczenia, niekomunikatywne
- oddycha buzią i nie zamyka jej podczas zabawy
- **Gdy dziecko między 5 a 6 rokiem życia:**
 - nie potrafi odtworzyć historyjki obrazkowej
 - ma problem z zapamiętaniem wierszyka, piosenki
 - nie wypowiada następujących głosek: l, s, z, c, dz, ś, ź, ć, dź, k, g, ą, ę
 - opuszcza głoski w wyrazach, przestawia i opuszcza sylaby, bardzo upraszcza wyrazy
- **Gdy dziecko w 6 roku życia:**
 - posługuje się niewielkim zasobem słów, mówi bardzo uproszczonym językiem, nie potrafi wypowiadać się zdaniami rozwiniętymi
 - nie umie opisać przedmiotów i podać ich cech charakterystycznych
 - ma trudności w prawidłowym stosowaniu gramatyki
 - źle wypowiada głoski: sz, rz, cz dź, r

Dziecko po ukończeniu 6 roku życia nie powinno mieć już trudności w artykulowaniu głosek, wyrazów i zdań. Proces kształtowania się wymowy powinien być ostatecznie zakończony. Dziecko wymawia wszystkie głoski prawidłowo, zachowuje właściwy akcent, rytm i melodię. Buduje zdania poprawne pod względem gramatycznym, składniowym i logicznym. Rozwój języka trwać będzie nadal i w dalszym ciągu dziecko uczyć się będzie nowych słów i doskonalić umiejętność wypowiadania się słownego.

Opracowała: Ewa Skonieczna